

ת"פ 802/12/22 - מדינת ישראל נגד איברהים סעדי

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 802-12-22 מדינת ישראל נ' סעדי(עציר)

לפני בעניין:	כבוד השופט סארי ג'יוסי המאשימה	מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז חיפה פלילי
נגד הנאשם		איברהים סעדי ע"י ב"כ עוה"ד שאדי דבא

גזר דין

כתב האישום ומהלך הדין

1. הנאשם, יליד 2002, הורשע ביום 13.07.2023 על פי הודאתו בעובדות כתב-האישום, במסגרת הסדר אליו הגיעו הצדדים, בעבירה של החזקת סם שלא כדין ושלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א)+(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) התשל"ג - 1973 (להלן: "פקודת הסמים").
2. על-פי עובדות כתב האישום, בתאריך 21.11.22 בשעה 19:15 לערך, בעיר העתיקה בעכו, נסע הנאשם על אופניים חשמליות כאשר הוא מחזיק ברשותו בתוך שקית בכיס השמאלי של העליונית שלו, סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של 185.63 גרם נטו (להלן: "הסם המסוכן") זאת ללא היתר כדין להחזקת הסם המסוכן. עוד החזיק ברשותו באותה עת, בכיס מכנסיו, סכום מזומן בסך 4,410 ₪.
3. ביום 29.9.23 נשמעו טיעוני הצדדים לעונש, וכן נשמעו דבריו של הנאשם, כאשר בישיבה שקדמה לכך נשמעה בהסכמה עדותו של עד ההגנה מר מוחמד חג'וג', מנהל בית הספר התיכון בו למד בעבר הנאשם. העד מסר בין היתר כי הנאשם מוכר לו בהיותו תלמיד בית הספר וכן מכיר את משפחתו; כי משפחתו של הנאשם היא משפחה טובה שדואגת לילדיה, וכי בזמן שאביו של הנאשם היה חולה, הנאשם שידר בגרות ונרתם לעזרת המשפחה. עוד מסר כי הנאשם היה תלמיד טוב ללא בעיות בבית הספר או עם הוריו, וכשנודע לעד כי הנאשם נעצר, התקבל הדבר אצלו בהפתעה שכן צפה לו עתיד טוב יותר. העד ביקש כי תינתן לנאשם הזדמנות נוספת כדי לתקן את דרכיו ומעשיו ולאחר שהביע חרטה ומעוניין לשקם את עצמו ולהקים משפחה.

תסקירי שירות המבחן

4. לתיק הוגשו שני תסקירים של שירות המבחן למבוגרים, הראשון מיום 27/8/23 שגולל את הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם. בהתאם לתסקיר, הנאשם ציין כי על רקע המצוקה הכלכלית שחווה משפחתו ולאחר שאביו הפסיק לעבוד בגיל צעיר יחסית בעקבות בעיות רפואיות בגב, בעוד שאמו עובדת כמנקה בבתי ספר, ונאלצת לעבוד שעות רבות, החל הוא ואחיו לעבוד ולסייע כלכלית למשפחה וכן בעבודות הבית. עוד עלה מהתסקיר כי לשירות המבחן היכרות קודמת עם הנאשם במסגרת הליך המעצר בתיק זה, כאשר התרשמותם הייתה כי גדל במשפחה חיובית ומתפקדת בה קיבל מענה לצרכיו ההתפתחותיים.

שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם וזאת לנוכח חומרת העבירה לצד עמדתו הבעייתית באשר לנסיבות מעשיו וקשייו לקחת אחריות על מעשיו, כאשר הוא מתקשה להצביע על מוקדי טיפול המצריכים עריכת שינוי. עוד אציין כי על פי שירות המבחן, לא ניתן לשלול קיומה של רמת סיכון להישנות ביצוע עבירות דומות בעתיד. לצד זאת צוין כי הנאשם נעדר הרשעות קודמות וכי להתרשמותם המעצר וההליך המשפטי מהווה עבורו גורם הרתעה ומציב גבול, כאשר בין היתר נשקל תפקודו התקין ויציבותו במסגרות חינוך ותעסוקה וכן את מחויבותו למשפחה.

לנוכח עמדת הנאשם בתסקיר הראשון שלא התיישרה עם הודייתו הוזמן תסקיר משלים אשר הדגיש את העמימות של הרקע לביצוע העבירה והמניעים והקשרים החברתיים שניהל באותה העת, וכי גם בשל אלה אין באפשרות השירות לבוא בהמלצה טיפולית.

טיעוני הצדדים לעונש

4. המאשימה הדגישה כי העבירה בה הורשע הנאשם פוגעת בערכים המוגנים של שלום הציבור ובריאותו וכן מובילה לנזקים נוספים הנלווים כתוצאה מהפצת סמים מסוכנים. בעניין זה הפנתה לדברים שנקבעו בע"פ 4484/05 **גונן שגב נ' מדינת ישראל** (8.8.2006), ולדברים שנאמרו שם בהתייחס לנגע הסמים המכלה בישראל כל חלקה טובה. המאשימה טענה כי העונש המרבי בעבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית הוא כבד ומשמעותי, וכי מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות סמים היא ענישה חמורה ומרתיעה שבאה לידי ביטוי במאסר לתקופה משמעותית. לדידה, גם כאשר נקטעת שרשרת הפצת הסם, וזו נמנעת, הפגיעה בערכים המוגנים עדיין קיימת והדבר עולה בקנה אחד עם סעיף 40ט(3) לחוק העונשין תשל"ג-1973, לפיו קיימת חשיבות גם לנזק הפוטנציאלי הגלום במעשיו של הנאשם ולא רק לנזק שהתממש בפועל.

עוד טענה המאשימה, כי בהתאם לפסיקה מתחם העונש ההולם בעבירות אלו נגזר גם מסוג

הסם, מכמותו ומדרכי השפעתו, וכי בענייננו בכל הממדים הללו נמצא מעשהו של הנאשם על צד החומרה, משמדובר בסם מהסוג הקשה ביותר - קוקאין, ובכמויות גדולות. עוד הדגישה המאשימה, כי עבירות סמים מטבען הינן

עבירות שקשה לחשוף, ועל כן יש להשית על הנאשם עונש אשר ירתיעו וכן ירתיע את הציבור כולו מלבצע עבירות מסוג זה, מאחר שהפיתוי לעבור את העבירות הללו הוא גדול, בעוד שהסיכוי לתפוס את מבצעי העבירות הוא קטן.

5. בהמשך טען ב"כ המאשימה למדיניות הענישה הנוהגת תוך שהפנה לשורה של פסקי דין שניתנו בעניין עבירות זהות או דומות, ובין היתר לכל אלה:

- ת"פ 47757-02-18 **מדינת ישראל נ' עמאש**, במסגרתו הורשע הנאשם בהתאם להודאתו בעבירה של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית ולאחר שהחזיקו בתוך גרב מוחבאת ברגלו השמאלית ומחולק למנות, כאשר 20.3 גרם סם מסוג הרואין מחולק ל-5 מארזי פלסטיק שבכל אחד מהם ארבע מנות, עטוף בניילון נצמד; 31.17 גרם סם מסוג הרואין, מחולק ל-147 מנות ב-6 מארזי פלסטיק; 17.5 גרם סם מסוג הרואין גם הוא מחולק ל-5 מארזי פלסטיק; 3.66 גרם סם מסוג קוקאין מחולק אף הוא לשקיות ול-10 מנות באריזות פלסטיק, ועוד 0.78 גרם סם מסוג קוקאין מחולק ל-6 מנות, כאשר בסך הכל הנאשם שם החזיק ב-69 גרם הרואין ו-4 גרם קוקאין. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 3 ל-5 שנות מאסר בפועל, ועל הנאשם נגזרו 40 חודשי מאסר בפועל. ערעור שהגיש הנאשם על חומרת העונש, נמחק לאחר שחזר בו הנאשם מהערעור בהמלצת בית המשפט העליון.

- ע"פ 4592/15 **פדידה נ' מדינת ישראל** (8.2.16), שם סקר בית המשפט העליון פסקי דין בנסיבות דומות והתייחס לטווח הענישה המקובל תוך שציין כי החזקת סם מסוכן מסוג הרואין או קוקאין שלא לצריכה עצמית, בכמות של עשרות גרמים, טווח הענישה נע בין 3 ל-5 שנות מאסר.

- ע"פ 8820/14 **זוהר שחר נ' מדינת ישראל** במסגרתו נקבע מתחם ענישה של 3 עד 5 שנות מאסר בגין החזקת 112 גרם קוקאין ו-4 גרם חשיש. בית המשפט השית על הנאשם, בעל עבר פלילי, עונש של 3 שנות מאסר.

- ע"פ 6277/14 **אברהם משלטי נ' מדינת ישראל** נקבע מתחם ענישה של 3 עד 5 שנות מאסר בגין עבירה של החזקת סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של כ-51 גרם, שקיות ניילון קטנות ומשקל אלקטרוני. על הנאשם נגזר עונש של 4 שנות מאסר בפועל שערעור על גזר הדין נדחה.

- ע"פ 810/11 **רועי שודגוקר נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית במשקל של 59 גרם הרואין שנתפסו על גופו ונגזרו עליו 36 חודשי מאסר בפועל.

- ע"פ 8045/09 **יואב כהן נ' מדינת ישראל** - בית המשפט העליון אישר גזר דין שהשית על הנאשם 3 שנות מאסר וכן הפעלת מאסר מותנה במצטבר ובסך הכל 45 חודשי מאסר בגין החזקת 88 גרם הרואין. יצוין כי הנאשם במקרה דנן היה בעל עבר מכביד.

- ע"פ 211/09 **שמעון אזולאי נ' מדינת ישראל** - על הנאשם נגזר עונש של 5 שנות מאסר בפועל בגין עבירה של החזקת סם מסוג הרואין במשקל של 176.67 גרם.

- ע"פ 2410/07 **תורכ נ' מדינת ישראל** - על הנאשם שהורשע בגין החזקת 68.6 גרם קוקאין והחזקת כלים לסם, הושת עונש של 3 שנות מאסר.

- ע"פ 9479/06 **זוהר שמעון נ' מדינת ישראל** - ערעור הנאשם על חומרת העונש נדחה בבית המשפט העליון ולאחר שהושת עליו עונש של 42 חודשי מאסר בגין החזקה של 48.18 גרם סם מסוג הירואין, 7.2 גרם מסוג קוקאין ו-98.73 גרם חשיש. זאת לאחר ניהול הוכחות.

- ע"פ 4938/00 **זידאן נ' מדינת ישראל** - על הנאשם הושת עונש של 4 שנות מאסר בגין החזקת סם מסוכן מסוג הירואין בכמות של 52.41 גרם.

6. המאשימה הוסיפה וטענה כי הנאשם בעניינו הורשע בגין החזקת סמים במשקל גדול יותר מזה אליהם התייחסה הפסיקה שלעיל.

7. אשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, ציינה המאשימה את כל אלה:

א. הנאשם בן כ-21 כיום והוא נעדר הרשעות קודמות.

ב. הנאשם הודה בכתב האישום, לקח אחריות למעשיו וחסך מזמנו היקר של בית המשפט, אך זאת לאחר העדת רוב עדי התביעה בתיק.

ג. שני התסקירים מאת שירות המבחן מטילים דופי בכנות הודאתו ובמידת האחריות אותה מביע הנאשם כאשר הוא מציג עמדה מיתממת ביחס לנסיבות החזקת הסמים, ובשל עמדה זו וכן עמימות הרקע לביצוע המעשים, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם.

8. לאור המפורט ביקשה המאשימה לגזור על הנאשם עונש במחצית העליונה של המתחם לו עתרה, וכן להשית עליו עונש מאסר על תנאי מרתיע. כמו כן ביקשה לפסול את רישיון הנהיגה של הנאשם והפנתה לסע' 37א(א) לפקודת הסמים, למטרת עיצום זה להכריז עליו סוחר סמים ולחלט את הרכוש שפורט בבקשת החילוט - אופניים חשמליים וכן סך של ₪ 4,410 ₪ בהתאם לסעיף 36א ו-31(6) לפקודת הסמים, וכן לפסול את רישיון הנהיגה של הנאשם במצוות סעיף 37א(א) לפקודת הסמים.

יודגש כי טיעוני המאשימה הועלו על הכתב והוגשו בפתח הדיון מבלי שהמאשימה תשלם טיעונים בעל פה. דומה כי הדבר גרם לכך שב"כ הנאשם לא שת ליבו למלוא הטיעונים בכתב של המאשימה ובעיקר העמוד האחרון שלהם במסגרתו עתרה לחילוט ולהכרזה על הנאשם כסוחר סמים. בעקבות כך אפשרתי לב"כ הנאשם להשלים טיעון בכתב ביחס לסוגיות אלה וזה הוגש ביום 26.10.2023.

9. ב"כ הנאשם את טיעוניו בעל פה בכך שהוא מופתע ממתחם העונש לו עתרה המאשימה, משזו אינה נוהגת

לטעון למתחם מעין זה בתיקים אחרים ומשום שהמקרה של הנאשם ונסיבותיו אינם מעוררים סיבה לעתור למתחם כה מחמיר.

10. ב"כ הנאשם טען כי במקרה דנן לא עמדה לרשות המאשימה כל אינדיקציה לפיה עוסק הנאשם בסחר בסם, כי לא התלוותה לעבירה של ההחזקה כל עבירה אחרת, וכי מעצרו של הנאשם היה "רנדומאלי, ארעי". עוד ציין כי אף שתחילה חלק הנאשם על "כמה נקודות" אולם בסופו של יום הודה בטעותו וב-"מעידה". עוד טען כי הנאשם הינו צעיר שסיים 12 שנות לימוד, כי לא מדובר בעבריין מועד, אלא בשגיאה רגעית שנבעה משיקול דעת מוטעה ומ-"היסחפות רגעית". עוד לטענתו, הנאשם כן פרס בפני שירות המבחן את הנסיבות והסיבות שהביאו אותו להסתבכות יחידה זו, כאשר הסם שנתפס היה בשקית ולא היה מחולק, דבר המעיד על כך כי אין מדובר בסם המיועד לסחר.

ב"כ הנאשם טען כי הנאשם נטול עבר פלילי, כי תקופת מעצרו חידדה עבורו את המותר והאסור, כי נסיבות חייו לא קלות משנאלץ לצאת לעבודה בגיל צעיר בעקבות בעיות בריאות של אביו, ונרתם לעזרת ופרנסת משפחתו.

ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי התסקירים שהוגשו בעניינו של הנאשם, להבנתו, הם חיוביים, מהם עולה כי הנאשם אינו בעל דפוסי התנהגות עבריינית, אלא מאופיין בקווי אישיות ילדותיים.

11. לטענתו הנאשם ניצל את תקופת המעצר לשיקומו, השתתף בקבוצות טיפוליות בתחום האלימות והסמים, הנאשם אינו מכור לסמים, גם לא סוחר בסמים. מדובר באדם נורמטיבי אשר אופיו הילדותי והנאיבי בצירוף הסקרנות הובילו אותו להסתבכות חד פעמית. עוד לטענתו, מעצרו מהווה עבורו גורם הרתעה ומציב גבולות כשם שצוין בתסקיר, זאת לאחר שהוא נמצא במעצר מתאריך 21/11/22.

לטענת ב"כ הנאשם, הערך החברתי שנפגע הוא "ברף הנמוך" הואיל והסם נתפס ולא הופץ ולא התגלגל מיד ליד. עוד הפנה הסניגור לעדותו של מנהל בית הספר שלא בכדי היה מוכן ומזומן להגיע לבית המשפט כדי להעיד לטובת הנאשם ולציין את נסיבותיו האישיות.

12. ב"כ הנאשם הגיש והפנה אף הוא לפסיקה העוסקת לטענתו במקרים דומים למקרה שבעניינו ואף במקרים חמורים יותר בהם דובר על כמויות סם גדולות יותר כאשר העונש שנגזר שם לא הגיע למחצית הרף התחתון של מתחם הענישה לו טענה המאשימה. כך למשל הפנה בין היתר לפסקי הדין הבאים:

- ע"פ 4536/21 **פרץ נ' מדינת ישראל** (4.11.21), במסגרתו אישר בית המשפט העליון את העונש שהושת על המערער - 16 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית ולאחר שהורשע בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע וכן יבוא סם מסוכן בצוותא חדא, עבירה לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים בצירוף סעיף 29 ולאחר שנתפסה חבילה שנשלחה אליו אשר הכילה במצטבר 1.865 ק"ג נטו של סם מסוכן מסוג מתאמפטמין.

- ע"פ 2646/15 **מדינת ישראל נ' אבו בכר** (16.7.15), לא הוחמר עונשו של המשיב (אציין כאן כי שם נקבע שעונשו יכול היה להיות חמור יותר - ס.ג.) ולאחר שהושת עליו עונש של 34 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית בגין

הרשעתו בעבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית וכן הסתייעות ברכב לביצוע פשע, כאשר דובר היה בסם מסוג הירואין במשקל של 990.39 גרם.

- ע"פ 4592/15 **פדידה נ' מדינת ישראל** (8.2.16), במסגרתו נדחו ערעורי שני המערערים ובית המשפט העליון אישר את גזר דינו של בית המשפט המחוזי במסגרתו הושת על שני המערערים עונש מאסר בן 30 חודשים בגין עבירת קשירת קשר לפשע, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית וסיוע לעבירה זו, כאשר אחד מהם החזיק בסך במשקל של 481.6 גרם מסוג קוקאין לצורך העברתו לאחר.

- ע"פ 2518/16 **יצחקי נ' מדינת ישראל** (25.12.16), במסגרתו התקבל ערעור הנאשם ותחת 42 חודשי מאסר בפועל שהושתו עליו הופחת עונשו ל-30 חודשים לאחר שהורשע בעבירה של יבוא סם מסוכן - קוקאין במשקל של 710 גרם, לפי סעיף 13 בצירוף סעיף 19 לפקודת הסמים וכן קשירת קשר לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין.

- ת"פ 6788-06-16 (מרכז) **מדינת ישראל נ' עדי בנעטיה** (14.6.18), במסגרתו הורשע הנאשם ביבוא סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של 2.56 ק"ג, והושת עליו עונש של 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות לאחר שמצא בית המשפט כי יש לסטות ממתחם העונש אותו העמיד על 18 עד 48 חודשי מאסר בפועל.

- ת"פ 11220-12-18 (12.1.21) **מדינת ישראל נ' עמנואל אמאצ'י**, במסגרתו הושת על הנאשם עונש של מאסר בפועל למשך שנתיים וחצי לאחר שהורשע על פי הודאתו בעבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית מסוג של קוקאין ארוז ב-43 יחידות במשקל כולל של 678.866 גרם וכן החזיק במכונתו קוקאין במשקל 0.3766 גרם נטו. כך שבסך הכל החזיק ב-679.24 גרם קוקאין.

13. מניתי לעיל חלק מפסקי הדין אליהם הפנה הסניגור, אשר המשיך וטען כי יש להושיט לנאשם חבל הצלה לאחר שלמד לקח והדבר אף עולה מהתסקיר של שירות המבחן. כמו כן לדידו, האינטרס הפרטי של הנאשם "הוא חלק אינטגרלי מהאינטרס הציבורי" כאשר האחרון לא יצא נשכר אם על הנאשם יושת עונש כדרישת המאשימה. עוד טען כי פני הנאשם לשיקום והפנה שוב לנסיבותיו האישיות.

לבסוף טען הסניגור כי המתחם לו עתרה המאשימה מנופח ומוגזם, בתיקים יותר חמורים לא נטען למתחם מעין זה, וכי בנסיבות אלה יש להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם.

בהשלמת הטיעון שהגיש בכתב התנגד הנאשם לשלילת רישונו, כי אין חובה על פי הדין להורות כך, וכי רישיון הנהיגה משמש את הנאשם לפרנסתו ופרנסת משפחתו, וכי בהתאם לתסקיר שירות המבחן הנאשם הוא בר שיקום. אשר לחילוט טען כי לא מתקיימת כל עילה לכך, במיוחד מאחר שהנאשם לא הפיק כל רווח או תמורה מהסם, וכי "בגרסתו במשטרה הוכח שהוא עובד ומקבל משכורת על סך 7,000 ₪..".

14. הנאשם אמר אף הוא את דבריו:

"טעות שלא אחזור עליה, אני מבקש רחמים מבית המשפט, אני רוצה לחזוק לחיק משפחתי".

דין והכרעה

15. פסיקת בית המשפט העליון קבעה, כי יש לראות בחומרה את מגוון סוגי עבירות הסמים,

לרבות החזקת סם שלא לצריכה עצמית, וכן ייצורו, הכנתו והפקתו, וזאת נוכח הסכנות הטמונות בביצוע עבירות אלו באופן ישיר ובאופן עקיף גם יחד.

אפנה לדבריו של כב' השופט נ. הנדל ב-ע"פ 972/11 **מדינת ישראל נ' יונה** (04.07.2012) (להלן: **"עניין יונה"**), פסקה 4:

"את נגע הסמים יש לעקור מן השורש. ייצור, הפצה, סחר וכמובן גם שימוש בסמים - כל אלו מסבים נזק עצום. הנזק נגרם לא רק למעגל הסגור של המעורבים הישירים בביצוע העבירות, אלא גם לחברה בכללותה".

16. במעשיו פגע הנאשם בערכים של שמירה על הסדר החברתי, שלטון החוק, בטחון הציבור

ושלומו, הואיל וכאמור כבר לעיל, אין צורך להכביר מילים על הסכנות הטמונות בעבירה האמורה,

ועל הנזקים שעלולים להיגרם לחברה ולפרט כתוצאה ממעשים אלו.

17. באשר למדיניות הענישה הנוהגת, הפנו באי-כוח הצדדים לפסיקה רלוונטית, והגישו לעיוני

אסופת פסיקה, הן של בית המשפט העליון, והן של בתי המשפט המחוזיים.

מן החומר האמור, עולה, כי קיים מנעד רחב ביותר של פסיקה באשר לענישה בעבירות האמורות. מחד-גיסא, קיימת פסיקה שבה הסתפקו בתי המשפט בהטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, ומאידך גיסא, קיימת פסיקה, שבה עמדו בתי המשפט על-כך שלא ניתן להימנע בעבירה מסוג זה מלהטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח.

קראתי את הפסיקה אליה הפנו הצדדים, עת מן הפסיקה אליה הפנתה המאשימה

עולות נסיבות חמורות מן הנסיבות אשר מתוארות בכתב-האישום בענייננו, לרבות ריבוי עבירות, נאשמים בעלי עבר פלילי מכביד, ועוד.

מנגד, מן הפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם עולה, כי גם בהן הנסיבות שונות בתכלית מזו

שבעניינו של הנאשם שבפניי, לרבות העובדה, כי חלקן נדונו בערכאות הערעור השונות, וכי ערכאת הערעור אינה נוטה למצות את חומרת הדין עם הנאשמים.

בפסיקה ארוכת-שנים, התוו שופטי בית המשפט העליון, את מדיניות הענישה הראויה בעבירות סמים.

אפנה ל-ע"פ 8988/16 בן סימון נ' מדינת ישראל (08.03.2017) פסקה 10:

1. ".... ההלכה בעניין עבירות סמים קובעת כי נוכח חומרתן הרבה של אותן העבירות יש להתמודד מולן באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה (ע"פ 1654/16 שרר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 9 (27.2017); ע"פ 1932/15 בן סעדון נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 27 (17.4.2016); ע"פ 2681/15 בן שטרית נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 70 (14.2.2016)), כי יש לבכר את שיקולי ההרתעה על השיקולים האישיים בעבירות מסוג זה (ע"פ 1274/16 עווד נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 10 (6.10.2016); ע"פ 4592/15 פדידה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה לז (8.2.2016)), וכי יש חשיבות בענישה כלכלית בעבירות סמים שעיקרן הוא בצע כסף (ע"פ 3669/14 גולן נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 22 (18.12.2016); ע"פ 7952/15 מדינת ישראל נ' שץ, [פורסם בנבו] פסקה 49 (15.2.2016))...."

18. בד-בבד, אזכיר, כי העיקרון הנוהג בפסיקה קובע, שהענישה היא אינדיבידואלית, הכול לפי נסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו של מבצע העבירה.

יפים לענייננו, דבריו של המשנה לנשיאה, כב' השופט מ' אלון ז"ל ב- ע"פ 433/89 אטיאס נ' מדינת ישראל פ"ד מג(4) 170:

"כידוע, אחד השיקולים החשובים בשיקולי הענישה הוא מהותה של העבירה וחומרתה; שיקול זה קשור, בדרך כלל, בקשר הדוק עם שיקול והרתעה, למען ישמעו וייראו. לשני שיקולים אלה מיתוסף שיקול נוסף, והוא - קיום מדיניות אחידה, ככל האפשר, שתשמש כקו מנחה וכמורה דרך בעולמה של ענישה. ושיקול אחרון זה יפה הוא במיוחד לפסיקתו של בית המשפט העליון, שהמחוקק הפקידו על קביעת מדיניות זו. בנוסף לכל השיקולים האמורים, קיים ועומד השיקול החשוב והמהותי של תיקונו של הנאשם ושיקומו, ובהתקיים, במקרה מסוים, נסיבות מיוחדות ונכונות, ייתכן ששיקול אחרון זה יגבר על השיקולים האמורים האחרים ויקבע, באותו מקרה מסוים, את מידת העונש וצורתו. "ענישתנו היא ענישה אינדיבידואלית של כל עבריין 'באשר הוא שם'" (ע"פ 291/81 [1], בעמ' 442). זאת תורת הגישה האינדיבידואלית בתורת הענישה, המקובלת עלינו כקו מנחה בסוגיה קשה וסבוכה זו שלהענישה ומטרותיה, ואין אנו רשאים ל"הקל" על עצמנו ולהחמיר עם הנאשם, מתוך הסתמכות על הנימוק והחשש שמא הקלה במקרה מסוים הראוי לכך תשמש תקדים למקרים

אחרים שאינם ראויים לכך. חזקה על בית המשפט שיידע להבחין בין

במקור).

מקרה למקרה לגופן של נסיבות ולעיצומם של דברים". (ההדגשה אינה

עוד אפנה בסוגיה זו לעניין יונה, פסקה 4:

"למאבק בנגע הסמים יש שותפים רבים. חלקם מתמקדים בחינוך מניעתי ובהסברה. אחרים מסייעים בהליכי הגמילה. לצידם פועלים גם אנשי אכיפת החוק, שתפקידם לסכל את עבירות הסמים וללכוד את העבריינים. אף בית המשפט נוטל חלק חשוב במאבק, באמצעות הטלת עונש מרתיע על מי שהורשע בעבירות סמים. בכל זאת תוך מתן משקל - בין היתר - לכמות הסם ואיכותו, טיב עבירת הסמים שבוצעה, תרומתו של הנאשם להתגשמות העבירה ועברו הפלילי (השוו: ע"פ 8031/10 אורוסקו-צ'אבז נ' מדינת ישראל (1.3.2012))."

(ההדגשה אינה במקור).

ובהמשך, פסקה 5:

"צו השעה הוא להחמיר בענישה בעבירות סמים. הואיל והעונש חייב להיות צודק והולם, אין מנוס מפירוק המקרה למרכיביו. בדרך זו, ענישה בעבירות הסמים תעמוד ביחס סביר לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה...."

(ההדגשה אינה במקור).

19. שבתי ובחנתי את פסיקת בית המשפט העליון מהתקופה האחרונה, ואני מוצא להפנות בהקשר זה לפסקי הדין הבאים:

א. ע"פ 8436/20 יעקב אמסלם נ' מדינת ישראל (7.6.21), במסגרתו נפסק: "כידוע בעבירות סמים קיים מנעד ענישה רחב שנגזר בין היתר מסוג הסם המעורב, לנסיבות ההחזקה בו ומהכמות שלו...המערערים החזיקו מה שלמיטב ידיעתם היה כקילוגרם של סם קשה מסוג קוקאין (והחזיקו בפועל 20 גרם לפחות של הסם)".

באותו מקרה הנאשמים הורשעו בעבירות החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית וניסיון החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית ונגזר עליהם עונשי מאסר בפועל, כאשר על אחד נגזרו 45 חודשי מאסר, על השני 40 חודשי מאסר, ועל השלישי 36 חודשי מאסר בפועל.

ב. רע"פ 1807/22 פלוני נ' מדינת ישראל (16.3.22), במסגרתו נדחתה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בגדרו התקבל ערעור המדינה על גזר דינו של בית משפט השלום אך אישר את מתחם העונש ההולם שקבע בנוגע לעבירות הסמים והשיבוש שנע בין 15 ל-30 חודשי מאסר בפועל ולאחר שהנאשם החזיק בסם

מסוכן מסוג קוקאין במשקל של 49.3 גרם.

ג. רע"פ 5382/22 **דסיה נ' מדינת ישראל** (28.8.22), במסגרתו נדחתה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית משפט מחוזי במסגרת ערעור הנאשם על גזר דינו של בית משפט השלום ולאחר שהשית עליו 10 חודשי מאסר בפועל וכן הפעלת עונש מאסר מותנה בן חודש במצטבר לצד עונשים נלווים נוספים, כאשר בעניין החזקת הסם המסוכן נקבע מתחם העונש ההולם בין 8 ל-18 חודשי מאסר בפועל. יוער כי באותו מקרה נתפסו סמים מסוכנים מסוג קנבוס במשקל של 40.83 גרם ועוד מאותו סוג במקום אחר במשקל של 244 גרם וכן במקום שלישי במשקל של 31.53 גרם, וכן נתפס סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של 3.38 גרם נטו.

ד. ע"פ 3790/23 **ליאל שיינר ודוד אזואט נ' מדינת ישראל** (28.9.23) אשר דחה את ערעורו של אזואט על חומרת גזר הדין שהשית עליו בית המשפט המחוזי - 32 חודשי מאסר לריצוי בפועל וכן עונשים נלווים ולאחר שהרשיעו במכירה של 30 גרם קוקאין תמורת 8,400 ₪ וכן סיוע למכירה של 100 גרם קוקאין תמורת 28,500 ₪, כאשר מעשיו העברייניים כללו גם החזקת סם מסוכן.

ה. ע"פ 971/21 **עמנואל אמאצי נ' מדינת ישראל** (31.3.21) שם אישר בית המשפט העליון את מתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט מחוזי של 24 עד 60 חודשי מאסר, כאשר דובר שם על החזקת סם מסוג קוקאין במשקל כולל של 678.866 גרם נטו (ראה בטיעוני הנאשם פסק דינו של בית המשפט המחוזי בת"פ 11220-12-18).

20. בענייננו, מחד-גיסא אין להמעיט מחומרת העבירה בה הורשע הנאשם. מדובר בהחזקת סם מסוכן מסוג קוקאין, אשר תואר בפסיקת בית המשפט העליון - כב' המשנה לנשיאה השופט רובינשטיין כ: "**סם המוות סדרתי שכוחו עמו לגרום רע, בחינת 'כי רבים חללים הפילה ועצמים כל הרוגיה'...**" ע"פ 7952/15 **מדינת ישראל נ' אילון ישראל שץ** (15.2.16)). כמו כן מדובר בסם במשקל משמעותי של 185.63 גרם.

מאידך גיסא יש ליתן את הדעת לכך, שהנאשם הורשע בעבירה של החזקת סם, מבלי שיורשע בעבירה נוספת, כאשר בשונה ממקרים שאליהם התייחסה הפסיקה במרביתה, אליה הפנו הצדדים, שם הסם המסוכן היה ארוז בתוך יחידות נפרדות כאשר בפועל, במקרה שלנו, לא נגרם כל נזק לאחר משום שהסם נתפס על ידי המשטרה. כמו כן נראה כי התנהלות הנאשם מעידה על חוסר תחכום.

21. בהתחשב במכלול הנסיבות שמניתי לעיל, הקשורות לביצוע העבירה, חומרת העבירה, והערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצועה, ולאחר שעמדתי על מדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות דומות, אני קובע כי מתחם הענישה הראוי בנסיבות המקרה דנן, נע בין 18 ל-42 חודשי מאסר בפועל, זאת לצד עונשים נלווים.

22. הנאשם צעיר, יליד 5.10.2002 בן כ-21, נעדר עבר פלילי. תסקירי שירות המבחן מגוללים את נסיבותיו האישיות של הנאשם, כאשר מחד שירות המבחן לא בא בהמלצה בעניינו של הנאשם, אך מאידך גיסא מפרט את נסיבות

חיו, את הרקע המשפחתי ואת המצוקה שחוותה המשפחה בשלב מסוים בעקבות הפסקת עבודתו של אבי המשפחה. עוד עולה מהתסקיר כי על פי הנאשם הוא נרתם לעזרת משפחתו ולפרנסתה בהיותו נער כבן 16 שנים.

בהקשר זה אוסיף כי עד ההגנה מר חג'וג', מנהל בית הספר בו למד הנאשם אף העיד כי הנאשם היה תלמיד טוב, ללא בעיות בבית הספר, כי הוא מכיר את משפחתו, וגם את אחיו וכי מדובר במשפחה טובה שדואגת לילדיה וכי בזמן שאביו של הנאשם היה חולה, הנאשם שידר בגרות וכאמור נרתם לעזרת המשפחה.

23. כאמור, צוין בתסקיר כי להתרשמות שירות המבחן המעצר וההליך המשפטי מהווה עבור הנאשם גורם הרתעה ומציב גבול, כאשר שירות המבחן שקל את תפקודו התקין ויציבותו של הנאשם במסגרות חינוך ותעסוקה ואת מחויבותו למשפחה. לצד זאת התסקיר הדגיש את העמימות של הרקע לביצוע העבירה והקשרים החברתיים שניהל הנאשם באותה העת, ומכאן לא היה באפשרותו לבוא בהמלצה טיפולית.

על כל אלה יש להוסיף את העובדה כי הנאשם הודה, אמנם באיחור מה, לאחר שנשמעו חלק מעדי התביעה, בעובדות כתב האישום ובכך גם חסך זמן שיפוטי יקר ונטל אחריות על מעשיו.

24. בשקלול הנסיבות והנתונים השונים אני קובע, כי העונש הראוי בנסיבות הוא עונש של 27 חודשי מאסר בפועל וכן ענישה נלווית, כפי שאפרט להלן.

בנוסף לכך, עתרה המאשימה בכתב-האישום להכריז על הנאשם "סוחר סמים" ולחלט את הסך של ₪ 4,410 וכן את האופניים החשמליים אשר שימשו את הנאשם בזמן בו בוצעה העבירה מושא כתב-האישום.

הכרזת הנאשם "סוחר סמים", פסילת רישיון נהיגה וחילוט.

25. כאמור, אפשרתי לב"כ הנאשם להשלים טיעונו וליתן התייחסותו בכתב לבקשת המאשימה בעניין פסילת רישיון נהיגה, ההכרזה על הנאשם "סוחר סמים" והחילוט. השלמת טיעון הוגשה בכתב, ועל תוכנה עמדתי קודם.

תחילה לבקשת המאשימה להכריז על הנאשם "סוחר סמים", ומכוחה להורות על החילוט שהתבקש, במצוות סעיף 36 א (ב) לפקודת הסמים המסוכנים. ודוק, סעיף זה דורש תחילה כי הנאשם הורשע בעבירה של "עסקת סמים" וזו הוגדרה בסעיף 1 לפקודת הסמים - "עבירה לפי פקודה זו שעונשה מאסר עשרים שנים או יותר", כפי העבירה בה הורשע הנאשם.

יש לציין כי ההכרזה שהמורשע הוא "סוחר סמים" צריכה להיעשות במסגרת הכרעת הדין בהתאם להוראת סעיף 36 א (ב) לפקודת הסמים המסוכנים, דבר שלא נעשה במקרה שלנו, שעה שהמאשימה לא עתרה לכך במעמד מתן הכרעת הדין, לאחר שהנאשם הודה בעובדות כתב האישום.

יחד עם זאת, נפסק כי מקום ולא נגרם לנאשם עיוות דין עקב הליקוי בהליך, ניתן לרפא את הפגם עת שהנאשם לא היה מופתע מהכרזתו כ-"סוחר סמים", ומשהתאפשר לו לטעון בדבר (ר' רע"פ 7819/15 **עופר סלור נ' מדינת ישראל** (22.05.2016)). כך גם נפסק ב-ע"פ 170/07 **מטיס נ' מדינת ישראל** (19.11.2007) כי אין כל פסול בכך כי ההכרזה תיעשה בשלב מאוחר יותר, משהיא תוצאה של הכרעת הדין.

נוכח ההזדמנות שניתנה לנאשם להתייחס לטענות אלה במסגרת השלמת טיעון בכתב, ומשלא שוכנעתי כי העלאת הדרישה הפתיעה את הנאשם, ולא בטיעוני הנאשם נימוק משכנע מדוע אין להכריז עליו כ-"סוחר סמים" בהתאם להוראת סעיף 36א(ב) לפקודת הסמים המסוכנים, ולהורות בהתאם על חילוט האופניים החשמליים וכן הסך של 4,410 ₪ שעה שלא מצאתי, כי קיימות השלכות הרוח-גורל מן החילוט.

אשר לשלילת רישיון נהיגה קובע סעיף 37 א (א) כי "**הורשע אדם בעבירה לפי פקודה זורשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש אחר, ובנוסף לסמכותו לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה ... לפסול אותו מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה אולתקופה שלא תעלה על חמש שנים, ורשאי הוא, לפסול אותו כאמור לתקופה ארוכה יותר;....**".

לאחר ששקלתי את טענות הצדדים הנני מורה על שלילת רישיון הנהיגה של הנאשם לתקופה של 6 חודשים מיום סיום ריצוי עונש המאסר שנגזר עליו.

26. אשר על כן אני גוזר על הנאשם:

א. מאסר בפועל למשך 27 חודשים, מתקופה זו ינוכו ימי המעצר מיום 21.11.2022.

ב. 12 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה על פקודת הסמים המסוכנים.

ג. אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 6 חודשים שמניינם יחל מתום ריצוי מאסרו.

ד. מכריז על הנאשם סוחר סמים ומורה על חילוט הרכוש המפורט בכתב האישום (אופניים חשמליים וסכום של 4,410 ₪), וזאת לטובת קרן החילוט אשר הוקמה מכוח הוראות פקודת הסמים.

ה. קנס על סך של 8,000 ₪ אשר ישולם תוך 6 חודשים מהיום.

ניתן היום, ט"ו חשוון תשפ"ד, 30 אוקטובר 2023, במעמד הצדדים.